VECKOBLADET

Fredag 10 december

Utkommer fredagar 1999 25:e årg.

37

Trettio år sen gruvstrejken

Vintern 1960–70 utbröt en långvarig och omfattande vild strejk hos LKAB. Många personer och organisationer engagerade sej i stödarbetet, även här i Lund. Om detta påminner Göte Bergström i sitt referat från ett möte med en av de färgstarkaste strejkledarna, Harry Isaksson.

Häromveckan var jag på ett offentligt möte i Malmö Folkets hus som var arrangerat av KPMLr. Där fick jag träffa Harry Isaksson som blev legendarisk under gruvarbetarstrejken 1969–70. Idag är Harry pensionär, men han är lika vital och stridslysten som när det begav sig.

Det var 30-årsminne av denna stora kraftmätning mellan gruvarbetarna och ägaren staten. Orsak till strejken var inte bara lönefrågan utan också den dåliga arbetsmiljön, som var ett utslag av den tekniska utvecklingen. De infernaliska, dånande borrmaskinerna som förorsakade hörselskador och kärlkramp. Ammoniumoljan, det nya och billigare sprängmedlet, som gav upphov till leverskador m.m. Övergången från el- till dieseldrift medförde en enorm gasutveckling, som svepte in gruvgångarna i ett tungt töcken där människor och fordon tidvis knappt kunde skönjas.

För att komma tillrätta med problemen bildades en strejkkommitté med förbigående av fackpamparna.

Gruvarbetarna fick stöd av Sara Lidman som hade besökt malmfälten före strejken vilket resulterade i intervjuboken *Gruva*. I den förutspådde hon att en masstrejk kunde komma. "Hon pratar skit" var den maktfullkomlige finansminister Strängs myndiga kommentar, men han hade fel och Sara Lidman fick rätt. Hon skänkte senare 10 000 kr av intäkterna på sin bok till strejkkassan.

Under strejkdagarna övade ett fallskärmsjägarförband i skogarna kring Malmberget. Det var första gången som fallskärmsjägarna höll manöver norr om Västernorrland,

och Isaksson hade svårt att inte se ett samband med strejken.

Insamling på St Lars

Jag kunde på mötet berätta att jag var med och stödde kampen på St Lars sjukhus där jag då arbetade. Vi startade en insamling bland de anställda.

Detta resulterade i att facket, dvs Svenska Kommunalarbetareförbundets lokalavdelning, anmälde insamlingen till sjukhusdirektören. En vild strejk fick inte stödjas! Skötaren Uno Pettersson inkallades till direktören.

Men situationen vändes snabbt. Det finns alltid en orsak när en strejk bryter ut, medgav direktören, och sade att insamlingen fick fortsätta utan hinder. Och skrev själv på insamlingslistan!

Göte Bergström

PROGG

med Röda Kapellet, Stina Hall och Röda Fläset. Wiehe, Blå Tåget, Thåström m.fl. Kom till stadshallens foajé fredag kväll kl. 20–24 och gläds med oss över att Röda Kapellet blivit 25. Inträde 20 kr, rena 70-talspriset!

DANS

avslutas kvällen med. Olssons storband spelar låtar som man inte direkt kan kalla progressiva, men vad gör det ?

Allsång! Förfriskningar! Läckra smörgåsar!

Är det lönt att debattera?

Reflexioner efter ett långt budgetmöte

Årets budgetmöte i Lunds kommunfullmäktige avhölls 25–26 november. Det blev en ovanligt seg tillställning. Debatten varade med ett par korta avbrott för mat och nattvila från tidigt på torsdag morgon till sent på fredag kväll, sammanlagt en bra bit över 20 timmars effektiv tid. Det är naturligtvis omöjligt att begära att ens en hyggligt kommunalt intresserad lundabo skall kunna ta sig tid till, eller stå ut med, att följa en sådan föreställning. Massmedias rapportering från mötet har som vanligt varit ganska summarisk, och vad som återgivits är brottstycken av en ogripbar och förvirrande helhet. Trots mängden ärenden som behandlades har debatten i fullmäktige inte i något fall lett till att någon fullmäktigeledamot ändrat åsikt, i alla fall inte så att det märkts i omröstningarna. Vad är då egentligen meningen med dessa maratondebatter? Fyller de någon funktion överhuvud taget?

Tomma bänkar fylldes

En lite ovanlig händelse under budgetmötet får bilda bakgrund. En bit in på fredagskvällen behandlade församlingen barn- och skolnämnderna. I en nästan tom fullmäktigesal tryckte de rödgröna på för att pressa de borgerliga att återföra 5,5 miljoner till skolan, från de generella sparbetingen. Oppositionen ställde även konkreta frågor till ansvariga kommunalråd om huruvida sociala kriterier också framgent skall ha betydelse för resursfördelningen mellan olika skolor. Mitt under debatten påpekades att inget av de ansvariga kommunalråden var närvarande i salen, och att även de flesta andra borgerliga ledamöter verkade ha förlorat intresset. Det fanns ingen som kunde svara på oppositionens frågor. Fullmäktiges vice ordföranden rusade då ut i foajén som en fullfjädrad inpiskare och på några minuter fylldes salen av ledamöter, inklusive de tre lite skamsna borgerliga kommunalråden. Oppositionen fick sedan i princip svar på sina frågor om sociala faktorer (de skall förhoppningsvis på något sätt även framgent vara underlag för resursfördelningen), men fick i omröstningen stryk vad gäller mer pengar till skolan. Trots detta måste man säga att engagemanget och debattlustan segrade över trötthet och liknöjdheten. Till slut tvingades de borgerliga att formulera sina ståndpunkter och svara på frågorna.

Lunds politiska kultur

Varje politisk församling har sin kultur, så även kommunfullmäktige i Lund. Denna kultur är beroende av en rad förhållanden. Traditionellt brukar vi från vänsterhåll betona att avgörande för denna kulturs formande är de ekonomiska och sociala förhållandena utanför fullmäktigesalen. Det ligger naturligtvis en stor sanning i detta. Materien föregår anden. Varje ledamot är på något sätt präglad av den verklighet han eller hon upplevt i uppväxt, studier och arbetsliv. Den tydliga klassmässiga uppdelningen i politiska partier och block – åsiktsmässigt och även till stor del personellt – kvarstår. Men i debatterna prövas partiernas och blockens ståndpunkter i praktisk politik. Detta påverkar också i högsta grad den politiska kulturen.

Argument är viktiga

Detta märks inte så mycket på kort sikt. Prestige och partibundenhet förhindrar för det mesta tvära kast och politiskt fribryteri, även om motståndarnas argument är aldrig så överväldigande. Men den sida som har haft svårt att värja sig i en debatt aktar sig ofta för att försätta sig i den situationen igen. Så småningom sipprar svagheten ut till en bredare allmänhet, vars åsiktsbyten och opinionsyttringar alla politiker med självbevarelsedrift är känsliga för. Det är helt enkelt så att det i längden blir omöjligt att framhärda i ohållbara ståndpunkter. I enskilda frågor kan det ibland vara svårt för ett parti att byta åsikt. Men när nya frågor av likartad karaktär dyker upp kan man rädda sig genom att ta en mer realistisk ställning till dessa. På sikt på-

Forts. på sid. 4.

Lars Bäckström: Politiken är som kärleken

– Man känner när det är dags att flytta ihop

– Det finns de i partiet som tycker att vänsterpartiet bör komma in i regeringen och ange en lämplig tidpunkt. Ja jag tror själv att vi så småningom kommer till en punkt där vi antingen måste bryta det nuvarande samarbetet med socialdemokraterna eller ta direkt regeringsansvar. Och jag föredrar det senare. Men inte säger man när man inleder ett förhållande att man ska flytta samman vid en viss tidpunkt. Sådant kan störa förhållandet. Man flyttar ihop när båda parter känner på sej att det är dags.

Förutom att Lars Bäckström är vänsterpartiets man i finansutskottet och gruppledare i riksdagen (och släkt med USA-ambassadören, se förrförra söndagens DN) är han en skicklig pedagog och något av en entertainer med sin intensitet och sina drastiska bilder. Så det var en god och nyttig underhållning han gav det skånska v-distriktets höstkonferens.

Ett långt perspektiv

I drygt tretti år har Lars Bäckström sysslat med politik: som funktionär i ungdomsförbundet hemma i Uddevalla, som landstingspolitiker och sedan 1988 som riksdagsledamot. Han kan därmed värdera vänsterpartiets nuvarande position ur ett tämligen långt personligt perspektiv. Det finns de, påpekade han, som längtansfullt säger att partiet var så mycket tuffare förr. Men:

– Vi sa då till regeringen: vi vill driva arbetarpolitik tillsammans med er. De svarade: dra åt helvete! Nu lägger vi ett förslag, röstar ni med oss eller med borgarna? Man brukade säga om Hilding Hagberg att han stödde sossarna i väntan på ryssarna. Men ryssarna kom aldrig. Och partiet kröp. Vi drog t.o.m. in våra egna listor i pensionsvalet.

Nu däremot har vi ett reellt inflytande över politiken, framhöll Bäckström. Ni måste inse att detta är en mycket smärtsam psykologisk omställning för socialdemokraterna. Och det är ju deras väljare som vi har stulit. De måste få tid att smälta det nya läget.

Fotogen i brandsprutan

– På 1970-talet hade vänsteridéerna stora framgångar i opinionen. Men vårt parti gjorde slätstrukna val och hade i princip noll framgångar i riksdagen.

– Under 1980-talets högkonjunktur glömde vi marxismen och trodde att kapitalismen var krisfri. Den svenska ekonomin var överhettad och botades tillfälligt med upprepade devalveringar. Varje devalvering var i realiteten en lönesänkning, en resursförskjutning från arbete till kapital. Vårt partis attityd var: vi ställer upp i borgarbrandkåren men kräver att få ha fotogen i sprutorna.

– Sen kom krisen, den värsta sen trettitalet. Inte var den enbart eller ens huvudsakligen Bildts fel. Inte kunde han fälla fyrahundratusen industrijobb på ett halvår.

– Det var rätt av vänsterpartiet att delta i återupprättandet av statsfinanserna genom att ställa upp bakom den största skattehöjningen i modern tid.

Vad som vunnits

Vad har då vänsterpartiet vunnit genom sitt stöd åt regeringen? Lars Bäckström nämnde några punkter:

• Sysselsättningsmålet i regeringsförklaringen. Att sträva efter ökad sysselsättning leder till ett helt annat tänkande än när man vill minska arbetslösheten.

• Egenavgifterna reduceras efter vår modell, inte enligt den som Persson hade tänkt sej.

• Sänkningen av skatten på hyresfastigheter. Fast det kräver en aktiv hyresgästförening om det verkligen ska leda till lägre hyror.

• Skatteväxlingen i miljöns intresse.

• Assistentersättning även åt handikappade som fyllt 65.

• Mer pengar till kommunerna för att börja återuppbygga välfärdspolitiken.

• Vackra ord om förskolan. Fast inte särskilt mycket pengar ännu.

– Och lite till. En del partikamrater tycket att det inte är tillräckligt. Men de bör besinna att vi trots vår fördubbling av rösterna i förra valet fortfarande har 88 procent av väljarna emot oss.

Och förlusterna?

– Den stora förlusten var pensionsöverenskommelsen. Det var rätt av oss att ställa oss utanför socialdemokraternas omöjliga förslag, men då gjorde de upp med borgarna och nu rinner miljarder bort ur fonderna till statskassan.

Lars Bäckström fick frågor om fattigpensionärernas situation. Han medgav att vänsterpartiet inte fått igenom sina krav beträffande dem, men att man i den senaste riksdagsdebatten fått ett indirekt löfte av finansministern att fattigpensionärerna nästa gång, dvs. i 2001 års budget, står på tur. Och han försäkrade att partiet numera har ett gott anseende hos båda de stora pensionärsorganisationerna.

– Vi ställer upp bakom en budget som för första gången på länge inte innehåller några sparnormer. Men försiktighet är fortfarande av nöden. Budgetbalans förutsätter en utförsäljning av statlig, dvs. gemensam egendom för 90 miljarder. Jag hoppas verkligen att konjunkturen och därmed skatteunderlaget förbättras så mycket att det inte blir nödvändigt.

Gr

Bättre framkomlighet för kollektivtrafiken på Bangatan

Bangatan är idag överlastad av motorfordonstrafik. Sedan 1995 har motortrafiken för varje år ökat, och uppgick år 1998 till i genomsnitt drygt 11 000 fordon per vardagsdygn. Cirka 35 000 personer stiger varje vardag på/av buss eller tåg vid Lund C. En stor andel av dessa tar sig till/från järnvägsstationen med cykel eller till fots. Därtill rör sig ett stort antal cyklister och fotgängare på och vid Bangatan utan att ha ärende till Lund C. Området präglas, särskilt vid rusningstrafik, av avgaser, buller, trängsel och barriäreffekter. G&C-trafikens bidrag till denna problembild är försumbar. Det är framförallt motortrafiken som vållar olägenheter.

Under 1998 inträffade 10 polisrapporterade olyckor på Bangatan, varav 6 utanför järnvägsstationen (dessbättre bara en med personskada). Därmed tillhör Bangatan vid järnvägsstationen en av de allra mest olycksdrabbade platserna i Lund.

Planerar för signalreglering

Många (de flesta?) fotgängare korsar Bangatan vid övergångsstället mitt emot järnvägsstationen. Övergångsställen är inga öar av trafiksäkerhet för de oskyddade trafikanterna. För att öka trafiksäkerheten införs fr.o.m. 000501 väjningsplikt för fordon gentemot gående som just ska gå ut på eller befinner sig på ett obevakat övergångsställe.

Det har nu påpekats från Tekniska förvaltningen att den vägburna kollektivtrafikens redan i dag begränsade framkomlighet i Bangatan kommer att ytterligare försämras när väjningsplikten träder i kraft. Därför planerar förvaltningen att signalreglera övergångsstället framför järnvägsstationen.

Nackdelar

Vänsterpartiet menar att en signalreglering för gående vid Lund C bygger på den felaktiga utgångspunkten att det är fotgängarna som är det stora problemet för kollektivtrafiken. Vi menar att det i första hand är de cirka 10 800 bilarna på Bangatan som hejdar framkomligheten för bussarna. Vi vill framhålla följande nackdelar med en signalreglering:

1. Den förhöjda trafiksäkerhet som väjningsplikten skulle medföra upphävs genom signalregleringen. Signalreglering är ingen trafiksäkerhetsåtgärd. I själva verket kommer sannolikt säkerheten att minska *även jämfört med nuläget.* Vid signalreglerade övergångsställen är olycksrisken genomsnittligt dubbelt så stor som vid korsning av en gata utan något övergångsställe alls.

2. Friliggande trafiksignaler (som det här i frågan om) gynnar som regel fordonstrafiken. Bilister slipper att trycka på knappar för att få grönt. Gående tvingas uppsöka en knapp för att få grönt. Men så länge det kommer en ström av bilar har de gåendes knapptryckeri ingen effekt. Det måste bli en lucka i fordonsströmmen för att ljuset ska slå om till grönt för gående.

3. De gåendes respekt för rött ljus kommer att bli ringa. Många fotgängare kommer inte att tycka det är rimligt att missa ett tåg bara för att biltrafiken har grönt ljus.

4. Huvudhindret för kollektivtrafiken, dvs bilarna, kommer att kvarstå efter en signalreglering.

5. Avgaser, buller, trängsel och barriäreffekter minskar inte, utan kan snarare komma att öka.

Vilket problem ska lösas?

Självklart är en översyn av trafiken i Bangatan önskvärd. En sådan översyn måste naturligtvis ta fasta på vilka problem som finns, vad som orsakar problemen och om föreslagna åtgärder *verkligen löser just de problem som man vill lösa.* Som vi visat ovan är det – försiktigt uttryckt – tveksamt om åtgärden signalreglering undanröjer det problem som förvaltningen säger sig vilja eliminera, dvs dålig framkomlighet för vägburen kollektivtrafik.

Målsättningar

En översyn av trafiksituationen på Bangatan måste enligt vår mening ta sin utgångspunkt i följande målsättningar:

a. Ökad trafiksäkerhet för oskyddade trafikanter

b. God framkomlighet för bussarna

c. Mindre avgaser, buller, trängsel och barriäreffekter

d. Områdets potential som uterum för sociala aktiviteter måste tillvaratas

Vi menar att bl.a. följande alternativ (förutom alternativet signalreglering) för trafiken på Bangatan bör utredas och konsekvensbeskrivas (inklusive en redogörelse för miljöeffekter):

1. Behörighetsreglering för motorfordonstrafik. Motorfordonstrafik tillåts endast för bussar, taxi, vissa nödvändiga transporter och dylikt.

2. Enkelriktning av norrgående alternativt södergående körbana.

3. Prioritering av bussar. Busskörfält, signalprioritering för bussar vid utfart från terminalen norr om järnvägsstationen, möjliga företrädesregler i förhållande till biltrafiken osv.

I förslagen bör de möjligheter som färdigställandet av Västra Angöringen ger vad gäller ändrad trafikföring och behov av p-platser för bilar beaktas.

Förslag

Vi föreslår därför att Tekniska nämnden beslutar

att ge förvaltningen i uppdrag att utarbeta förslag till trafiklösning på Bangatan i enlighet med målsättningarna enligt a–b ovan samt att utreda förslag enligt punkt 1–3 ovan.

För vänsterpartiet
Ulf Nymark

En svag programkommission

Den 25–26/11 slutförde programkommissionen arbetet med det programförslag som ska behandlas på nästa partikongress. Kongressen äger rum under Kristihimmelfärdshelgen 2000 och är förlagd till Växjö om jag inte är felinformerad.

Utan framgång i kommissionen har jag drivit att det gällande partiprogrammet borde ersättas med en kortfattad (max 1/4 i förhållande till dagens omfång) och lättläst plattform. Carin Högstedt från Växjö och jag reserverade oss till förmån för en plattform som skulle innehålla en lättbegriplig beskrivning av de fyra hörnstenar vänsterpartiets politik är uppbyggt på: rättvise-, miljö-, kvinno- och internationella perspektiven.

Vill vi bli flera?

Ett motiv för att låta en kortfattad plattform ersätta dagens partiprogram är att detta skulle vara lättare att kommunicera med potentiella väljare och dito medlemmar. Den hittillsvarande väljarökningen kan till en icke föraktlig del tillskrivas Gudrun Schymans förmåga att förklara vänsterns budskap. Befriad från den traditionella vänsterretoriken har hon vunnit förtroendet hos väljargrupper som enligt marxistisk analys borde ha tillhört våra skaror för länge sedan.

Med fjorton års erfarenhet av att undervisa tonåringar i samhällskunskap vet jag att vänsterpartiets program är besvärligt att läsa för den överväldigande majoriteten av ungdomarna. Språket är tungt och upprepningarna åtskilliga. Övergripande principer blandas med dagskrav så att det krävs en djupare analys för att förstå vad som är vad. Inte ska väl en akademisk utbildning vara en förutsättning för att tillgodogöra sig vänsterns partiprogram? Lite tillspetsat är det den klassiska frågan om partiet är till för en liten marxistiskt skolad elit eller om det är en angelägenhet för en större grupp av människor som med olika motiv vill verka för en rödgrön samhällsförändring.

Redskap för förändring

Ytterligare ett motiv för mitt förslag är att det gamla programmet känns föråldrat både i förhållande till den roll vänsterpartiet spelar nu och den roll vi kan spela i framtiden. De senaste åren har partiets utveckling karakteriserats av en god spiral där ökat förtroende från väljarna leder till fler uppdrag som gett kunskapsfördjupning och ansvarstagande hos våra förtroendevalda som i sin tur ökar intresset för partiet osv. Från att ha varit ett utpräglat protestparti är vi på väg att bli ett parti som åstadkommer reella förändringar i samspel med de aktionsgrupper, fackföreningar etc. vi har med oss. I partiet brukar ofta diskuteras om att det utomparlamentariska arbetet borde prioriteras mer så att vi inte fastnar i det som sker inne i de parlamentariska församlingarna. Jag anser inte att det är en relevant frågeställning. När vi finns inne i beslutsapparaten och faktiskt kan påverka där, blir vi som partimedlemmar mycket mer intressanta för de grupper vars syfte är att påverka de politiska besluten. Det ger oss bättre möjligheter till kontakt med dessa grupper jämfört med när vi också var en grupp som bara stod utanför maktens korridorer och delade ut flygblad. Vänsterpartiet är nu moget att ta ansvar för beslut som fattats med i andra i majoritetsposition, trots att vi då får kompromissa i förhållande till de ursprungliga kraven. Trots stora åsiktsskillnader i riksdagsgruppen tror jag att ingen av oss 43 skulle föredra en oppositionsroll framför existerande regeringssamarbete.

Framtiden överordnad

Dagens partiprogram präglas i för liten utsträckning av de uppgifter framtiden ställer oss inför. I en hård och svårbegriplig värld tycks det finnas ett ängsligt behov av att härleda partiets alla konkreta krav till marxistisk teori. Programmet beskriver omsorgsfullt de mäktiga krafter som står i vägen för en progressiv samhällsförändring. Hur motmakter ska kunna formeras genom allianser och ett offensivt angreppssätt är svårt att skönja. Personligen skulle jag föredra det omvända – att koncentrera sig på möjligheterna snarare än hindren.

Det ovan sagda ska inte förväxlas med ett krav på ytlighet. Mitt sätt att verka miljöpolitiskt har snarare rubricerats som fundamentalistiskt. En analys av orsakerna till miljöförstörelsen är en förutsättning för att kunna utforma en strategi för att åtgärderna ska kunna uppnå de långsiktiga målen. De kapitalistiska ägandeförhållandena är emellertid ingalunda roten till allt ont.

Vänsterpartiets ambitioner?

Oavsett vilken betydelse som tillmäts den utomparlamentariska kampen är de allmänna valen demokratins obönhörliga mätare för huruvida man lyckats erövra folkets förtroende eller ej. Rörligheten i väljarkåren har ökat väsentligt, allt fler är missnöjda med sina gamla partier. Många röstade på oss för första gången i valet 1998. Partiet har fått mandat för att vara dessa människors redskap för att förändra verkligheten. Att döma av mina mailkontakter, handlar det om att stoppa försämringarna i sjukvården minska orättvisorna mellan rika och fattiga, samt att försöka tackla miljöhoten på ett kraftfullt sätt. Klarar vi av att axla detta ansvar? Rimligen borde i partiprogrammet uttalas att vänsterpartiet välkomnar varje möjlighet till ytterligare maktutövning för att kunna realisera den politik som förts till torgs.

Det kan konstateras att denna kongressperiod har en svag programkommission; av de tre jag deltagit i den definitivt svagaste. Förändringar i yrkesliv eller familjeförhållanden har tagit mycket kraft för flera av oss som annars inte brukar ligga i lä vad gäller textproduktion. I omröstningarna kring de olika förslagen på slutsammanträdet utkristalliserades snabbt de grupperingar som varit gängse på de senaste partikongresserna. En grupp med stark knytning till ungdomsförbundet uppvisade en häpnadsväckande traditionalism. Många av de landvinningar som gjorts inom miljöpolitiken förkastades såtillvida att yrkanden ställdes på strykningar av text med miljöinnehåll utan att det fanns förslag på alternativa skrivningar. Att kritisera ekonomisk tillväxt ansågs förkastligt. Ska miljökrav betraktas som hinder för produktivkrafternas utveckling – tillväxtbefrämjande på marxistiska? Programkommissionen valde trots traditionalisternas kritik att förstärka miljöperspektivet i programmet.

Den traditionella gruppen gjorde stora ansträngningar för att utmejsla en "tydlig" klassanalys. Mellanskiktens bindning till borgarklassen sägs bero på detta skikts position i produktionen; att administrera klassamhällets utsugningsmekanismer till förmån för borgarklassen och att legitimera det borgerliga samhällets orättvisor. "Klassamhällets fortlevnad hör till deras direkta klassintressen". Majoriteten i kommissionen förkastade lyckligtvis dessa förslag till "fördjupad klassanalys". Jag har bevistat åtta kongresser i parti och ungdomsförbund och tolkar dylika dogmatiska förslag som en önskan att vrida klockan tillbaka till svunna tider. En stillsam undran infinner sig: Hur ska den nytillträdde generaldirektören Gunnar Ågren uppfattas? Har hans mångåriga gärning som vänsterpartist i landstinget bara varit ett bländverk? Eller skulle han ha tackat nej till posten för att inte riskera att bli närmare knuten till borgarklassen? Och hur ska alla v-väljare inom den offentliga sektorn uppfatta att få liknande stämplar i pannan?

Vilken riktning vänsterpartiet ska inta nästa kongress är en fråga vars dignitet knappast kan överdrivas. Potentialen för en förnyad vänster har aldrig varit större i Sverige. Vi är det största vänsterpartiet i EU-parlamentet. Såväl socialdemokratin som miljöpartiet famlar och förmår inte in gjuta framtidstro hos någon. Sverige behöver ett starkt och medvetet vänsterparti för att utforma en politik som kan minska orättvisorna, stärka den offentliga sektorn och göra utvecklingen ekologiskt hållbar! Delta i kongressdebatten!

Karin Svensson Smith

PS Ett av de löften jag avgav innan valet var att bilda ett tvärpolitiskt miljönätverk om jag kom in i riksdagen. Detta är nu uppfyllt. Nätverket innehåller ca 40 riksdagledamöter från alla partier. Vi konstituerade oss i 24/11, antog stadgar, valde styrelse och antog namnet GLOBE (och är därmed en del av ett internationellt parlamentarikernätverk för miljöfrågor). DS

Uttalande

Den 12 oktober i år mördades den fackliga företrädaren Björn Söderberg utanför sitt hem i södra Stockholm. Inför den fackliga manifestationen för demokrati och öppenhet lördagen den 23 oktober sprängdes en bomb i syndikalisternas lokal i Joe Hill-gården i Gävle. Två illdåd merd nazistiska förtecken. Händelser som vi aldrig kan acceptera.

Vi folkvalda fullmäktigeledamöter i Lunds kommun vill på detta sätt uttrycka vår avsky över dessa dåd. I vår kommun finns inte plats för våldsbenägna grupper som vill styra genom att skrämma.

Vi tänker inte stillatigande se på medan de mörka krafterna får fäste i vårt samhälle. Vi tar avstånd från den människosyn och de värderingar som med våld vill skrämma människor till tystnad.

Den självklara samlingen kring de grundläggande demokratiska värden som bär upp vårt land är den viktiga motkraften. Genom att slå vakt om respekten för den enskilda människan och allas likaberättigande värnar vi det öppna samhället. Vår gemensamma strävan är en kommun fri från nazism, rasism och främlingsfientlighet. Vårt svar till våldsverkare är ett enat avståndstagande.

Ovanstående uttalande – föreslaget av vänsterpartiet – antogs enhälligt i samband med Lunds kommunfullmäktiges möte den 25 november genom att samtliga ledamöter skrev under.

Karl Marx, 21

Studiecirkel

på förslaget till nytt partiprogram för Vänsterpartiet

Enligt förra kongressens beslut skall ett nytt partiprogram utarbetas och antas på kongressen år 2000. Med anledning av förslaget till nytt partiprogram för vårt parti organiseras studiecirklar runt om i Skåne. Så även i Lund. Alla partimedlemmar är hjärtligt välkomna att diskutera, ju fler desto bättre!

Förhoppningsvis kommer detta att resultera i en del motioner. Motionsstoppet är den 29 februari.

Vi tänkte träffas på partilokalen följande fyra tillfällen:

torsdag 13/1, 19.00
torsdag 27/1, 19.00
torsdag 10/2, 19.00
torsdag 24/2, 19.00

Ring/e-posta och anmäl dig redan nu så får du diskussionsunderlag tillsänt dig!

Väl mött!

Niklas Selberg, 046-140 632 eller niklas.selberg@home.se

VECKOBLADET Svartbrödersg 3, 223 50 Lund. Prenumeration 200 kr per år. Ins. på postgiro 1 74 59-9. Ansv. utgivare: Monica Bondesson. Sättning och lay-out VB-red. på Vänsterpartiet Svartbrödersgatan 3, måndagar efter kl 19. Manus kan lämnas på lokalen, tel 13 82 13, fax 123 123, e-post vp@lund.mail.telia.com. Eftertryck av texten tillåtes om källan anges. Bilder är upphovsmannens egendom. Red. förbehåller sig rätten att korta insänt material. Tryck: KFS AB Lund.

HAR DU FLYTTAT? skicka in hela adressdelen till Veckobladet (Se ovan)

NY ADRESS.....

.....

POSTTIDNING **B**

Asienkrisen, demokratin och framtiden

Staffan Lindberg, sedan årtionden välkänd för Internationella utskottet, föreläste den 24 november under rubriken ovan. Fragment av den livliga interkommunikationen återfinns nedan.

Asienkrisen är i första hand en finansiell kris som började i Thailand på sommaren 1997 och sedan spred sig till Sydkorea, Japan, Malaysia och Indonesien. Krisen påminner om den vi hade i Sverige 1991–97. 1997 rådde en kraftig högkonjunktur i dessa länder med stor utlåning och spekulation i aktier och i fastigheter. Krisen orsakades av att stora, i huvudsak utländska investerare och långivare, började tvivla på kreditvärdigheten i en del av de stora företagen och började dra tillbaka sina lån och investeringar. Det utlöste en kedjereaktion och på kort tid rasade banker och företag ihop. Arbetslösheten ökade snabbt och bruttonationalprodukten föll kraftigt under perioden 1997–1998. Värst drabbades Indonesien där krisen också blev till en politisk kris, men även i de andra har krisen slagit hårt mot vanligt folk. I Thailand och Malaysia dämpades den något av att många industriarbetare kunde återvända till sina släktingar på landet och arbeta i jordbruket.

Bakom krisen kan man se att den asiatiska kapitalismen dras med flera strukturella problem. Det viktigaste är sammanflätningen av stat, banker och kapital i stora, ofta olönsamma industriprojekt, vilket har varit vanligt i Sydkorea och Japan. Genom Världsbanken och Internationella valutafondens ingripanden har nu de ekonomiska systemen stabiliserats och institutionella reformer påbörjats. Många menar dock att insatserna har kommit för sent, varit för små ekonomiskt sett och att ambitionerna i de ekonomiska reformerna är för låga.

Kina och Indien har i stort sett undgått den finansiella krisen. Kinas ekonomi är fortfarande relativt isolerad från omvärlden. Bankernas utlåningssystem är, liksom i Taiwan, till stor del knutet till säkerhet i jord. Indiens ekonomi är fortfarande mycket inåtvänd och landet har t.ex. bara cirka 1 % av världshandeln.

Krisen har nu snabbt nått sin kulmen och det finns flera starka tecken på återhämtning och förnyad tillväxt i de flesta av de drabbade länderna undantaget Indonesien. Det asiatiska "miraklet" kommer sannolikt att fortsätta. Men nya ekonomiska kriser är också sannolika liksom de tilltagande miljökriserna i dessa tätbefolkade länder med allt intensivare industriellt utnyttjande av naturresurserna.

Demokratiproblemet

Styrkan i de västerländska demokratierna ligger i den samlade kraften hos de stora moderna kollektiven: arbetarklassens och böndernas självorganisering i folkrörelser, som på demokratisk väg erövrat statsmakten och förvandlat den till en demokratiskt styrd välfärdsstat.

I Asien skedde en sådan horisontell mobilisering genom böndernas kamp för jorden mot kolonialmakterna och de därmed förbundna godsägarna. De politiska regimerna som kom till makten efter själv-ständigheten lagstiftade därför om jordreformer som förde över jorden till de som verkligen brukade den. Men den asiatiska modellen för utveckling kom i övrigt att präglas av en stark centralisering av den politiska makten och en vertikal mobilisering av befolkningen inom både jordbruk och industri. Staten fick en ledande och styrande roll i utvecklingspolitiken och såväl industrikapital som familjejordbrukare kom att inordnas ett mycket hierarkiska system med svagt eller inget inslag av demokratiskt inflytande. Modellen har lett till snabb ekonomisk utveckling men samtidigt försvagat förutsättningarna för en självständig, horisontell mobilisering av arbetar- och bondeklasser..

När nu statsmakten försvagas så blir det framförallt starka kapitalintressen som kommer att dominera de framväxande demokratierna. De politiska partierna blir till affärsrörelser med vertikala patron–klient-relationer och röstköp som mobiliseringsmetoder. Sociala frågor artikuleras inte eftersom de starka horisontella kollektiven saknas.

Det vertikala mönstret är också tydligt i de kulturellt nationalistiska politiska rörelserna som t.ex. i de hinduiska och islamiska fundamentalistiska partierna som på många håll ersatt de socialistiska och nationalistiska moderniseringsprojekten. Den snabba ekonomiska och sociala utvecklingen, där folk bokstavligen rycks upp med rötterna ur det traditionella landsbygdssamhället, har skapat ett enormt sug efter en kulturell förnyelse av traditionen som kan ge trygghet i en föränderlig värld. Något som också kan stå emot de västerländska TV-utbudet nu i snart i var mans hus. Rekryteringen av en fundamentalistisk kader är typiskt nog stark bland urban medelklass med en teknisk eller naturvetenskaplig inriktning och får starkt stöd hos en professionell diaspora i väst. TV är ett starkt medium också för fundamentalisterna.

Utvecklingen i Indien har dock visat att de vertikala politiska relationerna kan brytas till förmån för en mer klassbetonad mobilisering av svaga och exploaterade grupper.Regionalt folkliga partier har sedan slutet av sextiotalet utmanat och utmanövrerar Kongresspartiet på flera håll i Indien. Främsta exemplet på detta är den framgångsrika politiska mobiliseringen som Indiens största kommunistparti genomfört i Kerala och Västbengalen och som lett fram till stabila delstatsregeringar med en tydlig välfärdspolitik. Men också andra typer av social mobilisering nerifrån och upp gör nu sig hörd bland t.ex. de kastlösa och de lägre kasterna. I stället för "Guds barn" (Harijans) som Gandhi tyckte de skulle heta, kallar de sig nu Dalits, som betyder de förtryckta. Ett starkt tecken på att denna typ av mobilisering slår igenom i Indien är den hinduiska fundamentalismen, som växer sig stark som en motreaktion bland den högre kasterna och klasserna i samhället.

Demokratiska öppningar finns också i den professionella medelklassen (t.ex. bland lärare, läkare, advokater etc.) som i olika former engagerar sig i sociala frågor och artikulerar svagare gruppers behov. De har nu ofta stöd i internationella nätverk genom att vara uppkopplade på nätet och kan nå en bred opinion i engagerande frågor som t.ex. miljöproblem av olika slag. Men problemen för dessa grupper, ofta uppbyggda som frivilligorganisationer (NGOs) är desamma som inom den "tredje sektorn" i Europa – de framställs som ett alternativ till stat och marknad, men är mycket beroende av statliga anslag (vare sig de är inhemska eller utländska) och uppträder allt oftare som en affärsmässig verksamhet där mottagarna är klienter snarare än medlemmar i en demokratisk organisation.

Gunnar Stensson

Är det lönt att debattera?

Forst. fr. sid 1.

verkas därmed fullmäktiges beslut – alltså politikens innehåll – av debatterna.

Därför bör man ta debatterna i kommunfullmäktige på största allvar, också då de, som nu under budgetmötet, sker under smått patetiska former och inför tomma läktare. De ansvariga kan alltid tvingas in i salen igen. Goda politiska ståndpunkter som formuleras väl och försvaras ihärdigt vinner i längden – eller påverkar i alla fall politikens innehåll i någon form.

En annan dimension av detta är behovet att ständigt erkänna politikens möjlighet och nödvändighet, även om den ibland kan vara lite tråkig. Att på detta sätt försvara en av demokratins viktigaste former känns angeläget i en kommun som just omorganiserats med den uttalade ambitionen att minska politikens verkningsfält.

Mats Olsson

Veckansskärtbit

har sänts in av signaturen Lucifer. Vi tackar och vidarebefordar till VB:s läsare:

– Har du blivit rånad?

– Nej, jag har varit på stadsbibliotekets nya servering.

KOMMUNALPOLITISKA GRUPPEN möte Må kl 19.30 på partilokalen. Ämne: Ärenden inför Kultur&Fritid 15/12, Socialnämnd. 15/12 Utb.nämnd.15/12 mm. Extra: Lussefika!

RÖDA KAPELLET. Fre. 10.12 kl. 18 samling i stadshallen för genrep på kvällsprogrammet som pågår 20–24. Nr 12, 39, 294, 370 (Cheops pyramid), 276, 166, 367, 157, 289, 64, 368. Ingen mer rep. detta millennium men spelning 20.12.

VECKOBLADET
Detta nummer gjordes av Sten Henriksson och Gunnar Sandin.
Näste redaktör: Gunnar Sandin.

Manus sänds per post till:Veckobladet, Svartbrödersg 3, 223 50 Lund. Måndag e. 17 till fax 046-123123.
Manus mottas gärna på epost, vp@lund.mail.telia.com eller 3,5" diskett.
Telefon till redaktörerna:
Sten Henriksson 046-14 44 57
Gunnar Sandin 046-13 58 99
Marianne Sonnby 046-13 19 75
Vid utebliven tidning ring:
Cecilia Wadenbäck 046-13 82 13.